

partii naleraq

27. september 2019

EM2019/19

**Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xx 2019 om betalingssystemet Ilanngaassivik.
(Naalakkersuisoq for Finanser og Nordiske Anliggender)**

Vi har drøftet forslaget om ændring af alderspension, og vil hermed komme vores udtalelse.

Vi vil hermed komme med vores udtalelse om forslag til Inatsisartutlov om betalingssystemet Ilanngaassivik.

Opkrævning af de offentlige tilgodehavende sker på flere forskellige måder, og det er anstrengende for det offentlige at opkræve hvad folk skylder de offentlige, fordi hvis alle tilgodehavender bliver betalt vil det have medført at priserne i almindelighed ville have været lavere for borgerne.

Naalakkersuisut har oplyst at borgernes gæld til de offentlige er lidt under 1 mia. kroner, og beløbet er for stor, når man tænker på hvor få vi egentlig er, og derfor er det nødvendigt at ændre fremgangsmåden ved opkrævning af skyldige beløb, og det kan ske i tæt samarbejde med de personer der skylder pengene.

Vi er interesserede i at få nøjagtig oplyst om beløbet 1 mia. kr. egentlig er det beløb som folk skylder, og om det offentlige kan få det opkrævet som rede penge, da vi mener at det nok ikke er en realistisk opgørelse af beløbet. Vi har en mistanke om, at en del af beløbet på 1 mia. kr. aldrig kan blive betalt.

Vi formoder at en del af det skyldige beløb er gæld fra afdøde; mennesker, der er ramt af sygdom; mennesker, der er blevet gamle; mennesker, der ikke længere kan arbejde og virksomheder, der ikke kører længere, og hvis gælden er fra disse mennesker, formoder vi at det ikke kan blive betalt til landskassen, men er opgjort som værdiansat gæld indeholdende nominel værdi, og det giver os anledning til at spørge om det ikke kan afskrives snarest muligt, da det belaster mange familier, hvor forsørgeren kan være ramt af sygdom, da det også kan medføre stor belastning for familier, der har været ramt af dødsfald.

Vi bliver nødt til at spørge os selv, hvorfor der er så mange, der er bagud med at betale af deres regninger. Er omkostningerne i den offentlige forvaltning for dyr, eller er driftsomkostninger for vores serviceydelser for høje? Det er ikke skudt helt ved siden af hvis vi siger at huslejepriserne er sat for højt. Det kan være at mindstelønnen er for lav, eller forbrugspriser er for høje eller udbetaler vi for lav understøttelse ved arbejdsløshed? Er levevilkårene for børnefamilierne for dårlige? Er levevilkårene for enlige forældre for dårlige?

Lad os begynde med at evaluere de offentliges forvaltning, hvor kutymen er at hvis man skylder penge til alimentationsbidrag, renovation eller husleje trækkes der direkte fra lønnen, så der knap er

noget tilbage, og det medfører at den der ellers er startet på et nyt job, vurderer at det ikke kan betale sig for ham at have et arbejde.

Hvor er der så mange grønlandere, der flytter til Danmark? Hvad er grunde til det? Vi formoder at det er leveomkostningerne der hovedsagligt er grundlaget, og levevilkårene er blevet mere anstrengende i Grønland, og er mange der søger til Danmark, hvor de får bedre daglige levevilkår, sådan som mange grønlandske tilflyttere til Danmark udtrykker det. Vi formoder, at når Ilanngaassivik begynder at operere, vil det medføre at flere grønlandere vil flytte til Danmark, og vi håber oprigtigt at udviklingen ikke vil medføre at den tendens eskalerer.

Vi er ligeledes opmærksomme på at mange af vores ældre flytter når de bliver pensioneret, da de vil kunne have mere forsvarlige levevilkår i Danmark, og på den anden side lever vores herboende ældre under trange kår, og det skal vi have ændret.

Der er virkelig mange borgere, der i dag lever under trange vilkår, hvor lønnen er for lav, hvor lønnen ikke kan dække de reelle udgifter, da størstedel af lønnen går til betaling af huslejen. Der er endda ikke nok til at betale de andre resterende regninger.

De har derudover ikke penge nok til at give deres børn mad og tøj, hvor deres dagligt lever under trange kår.

Det resterende rådighedsbeløb efter inkasso har trukket vil være utilstrækkelig og vil medføre endnu vanskeligere vilkår. 4000 kroner til enlige og 6000 kroner for ægtepar er ikke tilstrækkelig hvor priserne stiger og det er ikke retfærdigt.

Det stiller spørgsmålstejn om Ilanngaassivik virkelig er hensigtsmæssigt som det foreligger i nærværende forslag, da det er hensigten at opkræve skyldige beløb, der er oparbejdet i løbet af en kortere periode. Ved gennemgangen af Ilanngaassiviks fokusområde, har vi erfaret at det er rettet mod skyldnere, der hovedsageligt er omfattet af gruppen med mindsteløn.

Det er vores opfattelse at levevilkårene vil blive forværret, da det vil medføre at de mennesker der er lønnet med mindsteløn, vil leve under trange vilkår. Vi kan se at der vil opstå en dybere kløft mellem de rige og de fattige.

Forslaget vil alene være positiv for det offentlige, og når erhvervsvirksomhederne har gæld, vil det blive inddrevet, så de ikke har midler til at betale for andre poster, og de eneste, der i sidste ende have hovedparten af de penge i samfundet, vil være det offentlige. Det er selvfølgelig ikke acceptabelt.

Der er virkelig mange forhold, vi kan drage frem, men vi kan ikke komme uden om at administrationen vil vokse, da det er hensigten at alle lønposter skal gå igennem Ilanngaassivik.

Hvilke følger vil det have for de selvstændige erhvervsdrivende, og hvilke forhold vil der gælde for de personer der betaler deres gæld udenom Ilanngaassivik?

Der vil herske vanskelige forhold for folk med mindsteløn, og som eksempel er der krav om, at der skal indbetales 5 procent af lønnen til pensionsopsparing, som praktiseres i dag, og det er hensigten at indbetaling til pensionsopsparing gradvis vil blive sat op til 10 procent i 2023. Der kan vi se at

rådighedsbeløbet vil blive gnavet, og når skyldige beløb automatisk bliver fratrukket lønnen, vil mange familier have endnu værre levevilkår end i dag.

Med disse ord medgiver vi ikke vores støtte til forslaget. Tydeligere udtrykt, forkaster vi forslaget.

Hans Enoksen